

1965
gruodis

10

KEGLUTĖ

turinys

Kalėdų naktį	3
J. Minelga	
Kalėdų legenda	4
J. Minelga	
Nuostabus laikrodis	7
V. Tamulaitis	
Beldžias nuolatos	13
St. Džiugas	
Pupučio ilgoji naktis	14
Linutė	
Minklės	16
Pušaičio eglutė	17
J. Slėnys	
Eilutė	20
Vytė Nemunėlis	
Aldutės paršiukas	21
V. Tamulaitis	
Truputį pagalvok	24
Dovanų galvosūkis	25
Už jūrių marių	26
Linksmiau	28
1965 turinys	29
Šventės ir vardinės	32
St. Yla ir A. Salys	

ilustracijos

Ses. M. Eucharista	— psl. 1, 15, 32
Aldona S.	— 4, 5
J. Slėnys	— 7
P. Osmolskis	— 13, 14, 21, 28
Ses. M. Imelda	— 17, 18, 19, 20
V. Vijeikis	— 17
A. Bažukas	— 20

IMMACULATA PRESS
Putnam, Connecticut 06260

eglutė

vaikų laikraštėlis

10

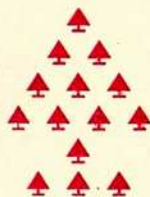
gruodis 1965

LEIDŽIA

Lietuvių Kultūros Institutas

REDAGUOJA IR ADMINISTRUOJA

Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserys

metams — \$4.00

atskiras numeris 40¢

redakcijos ir administracijos
reikalais kreiptis:

“EGLUTĖ”

Immaculate Conception Convent

R. F. D. 2,

Putnam, Connecticut 06260

Atsiųsti rankraščiai tampa redakcijos nuosavybe. Redakcija rezervuoja sau teisę juos pakeisti ar sutrumpinti, pagal reikalą. “Eglutės” iliustracijų negalima naudoti kituose leidiniuose be redakcijos sutikimo.

EGLUTĖ — THE LITTLE FIR. Magazine for children. Published monthly except July and August, by the Lithuanian Cultural Institute. Office of Publication, Immaculate Conception Convent, R.F.D. 2, Putnam, Connecticut. 06260. Subscription \$4.00 yearly. Single copy 40¢. Entered as second class matter March 27, 1952, Putnam, Connecticut, under the act of March 3, 1879.

KALĖDŲ NAKTĮ

Jonas Minelga

Sužibo tūkstančiai žvaigždučių,
Lyg žiburėlių ant dangaus.
Nuo stalo skirstomės po Kūčių, —
Rarotų varpas tuoj sugaus.

Smagu klampot per gilų sniegą,
Grožėtis naktį aušrine.
Laukuos ramu. Kiškučiai miega
Ir vėjas ilsis kamine.

Dažnai paliečiu savo nosį,
Kepurę maunu ant galvos.
Juk niekada nesužinosi
Ką dėdė šaltis sugalvos!

Tamsoj matau bažnyčios bokštą,
O gatvėj žmogų prie žmogaus.
Greičiau, greičiau, — širdelė trokšta
Pagarbint Kūdiki dangaus!

KALĖDŲ LEGENDA

Artinosi vėsus ir lietingas vakaras. Žemėje šėlo baisi audra. Tokį vakarą geriausia tam, kuris gali ramiai miegoti šiltame patale.

Betliejaus trobelėse geso žiburiai ir vis tirštesnė tamsa supo gatves, aikštes ir skersgatvius. Tik vienoje troboje, pačiame miestelio krašte, dar tebešvietė žiburėlis. Stai ga pasigirdo barškinimas. Šeimininkas atsikėlė iš lovos.

— Kas ten?

— Mes iš Nazareto. Keliavome visą dieną ir labai nuvargome. Niekas nenori mūsų priglausti — gal tamsta...

Šeimininkas nebuvo blogas žmogus, tik jo širdis dar buvo šalta, sustingusi. Jis dar nemokėjo mylėti ir atjausti. Jis nenorėjo keleivių atstumti, bet nenorėjo ir priimti. Jo namuose ir taip ankšta, o kas pačiam liktų, jei su visais duona pasidalintų. Pravėręs duris per plauką jis sušuko:

— Pas mane nėra vietos, bet jei norit, tvartelis laisvas!

— Nuoširdžiai ačiū, — pasigirdo švelnus moters balsas.

Šeimininkui buvo kiek nesmagu, bet jis keleivių nesivijo. Tuojau užgesino ugnį, kad jos šviesa nepriviliotų keleivių vidun, ir grįžo į šiltą patalą.

Keleiviai įėjo į tvartelį. Darbininkas jautis jiems nulenkę galvą ir ramus asilėlis į juos pažvelgė švelniomis akimis. Jiedu pasislinko į šoną, kad ateiviams būtų daugiau vietos, o avelės priėjo arčiau, lyg norėdamas apsaugoti nuo drėgmės ir vėjo.

Pačiame vidunaktyje nepaprasta šviesa pažadino šeiminką. Jis pakilo ir išbėgo į kiemą, žiūrėdamas į dangų. Virš tvartelio švietė didelė, nuostabiai šviesi žvaigždė. Tokios jis niekad nebuvo matęs. Aplinkui dangus buvo ramus, nė vieno debesio nebeliko.

Atidaręs tvartelio duris, jis pažvelgė vidun. Prieėdžių klūpėjo nepaprastai graži moteris, o ant jos rankų mažytis, tarsi virpantis paukštelis, ilsėjosi Kūdikelis. Šalia klūpojo aukštas, tvirtas vyras, kuris su ramiu džiaugsmu stebėjo moterį ir mažąjį vaikelį.

Šeiminkas sumišęs stovėjo ant slenksčio. Nedrįsdamas pakelti akių, jis atsiklaupė ir pusbalsiu atsiprašė. Moteris jį nuramino, ir nudžiugęs jis išbėgo atnešti šviežių šiaudų.

Gyvuliai taip pat nulenkę galvas, bet ir jie nedrįso prieiti arčiau. Kūdikelio motina atsisuko į juos ir tarė:

— Gyvulėliai, ateikite čia ir sušildykite mano mažąjį Sūnelį.

Tuoju jautis pakišo minkštą puokštę šieno po Mažyčio galvele ir kartu su asilu ėmė kvapu šildyti jo mažas kojytes.

MIELI "EGLUTĖS" SKAITYTOJAI:

Skaitydamas paskutiniojo "Eglutės" numerio puslapius, prisimniau gražių Lietuvos miškų-girių eglutes, kurios būdavo tokios gražios, žvalios, dailios. Jų grožis dar ryškesnis pasidarydavo žiemos metu, kai snieguolėmis pasipuošusios laukdavo Kalėdų švenčių.

Kūčių vakaras, Kalėdos — Kristaus gimimo šventės su gražiai, lietuviškai išpuoštomis eglutėmis tebėra gyvi, didingi ir nepamirštami vaizdai iš gražiosios tėvynės Lietuvos.

Džiaugiamės Kalėdų eglute su gausybe įvairiausių dovanėlių, blizgučių svetingoje Amerikoje, tačiau lietuviška eglutė su lietuviškais papuošalais, dar labiau džiugina, vilioja. O tai dėl to, kad ji Lietuvos — mūsų tėvų žemės užauginta.

Yra daug žemių, bet tik viena — tėvų žemė, tėvynė, kurią net ir pats Viešpats nori, kad mes mylėtume labiau už bet kurią kitą, nes ten mūsų tėveliai, seneliai ir proseneliai sau per amžius atramą rado. Ten mūsų tauta, ten Lietuva tokia sava, tokia prie širdies, tokia mūsų nu-mylėta.

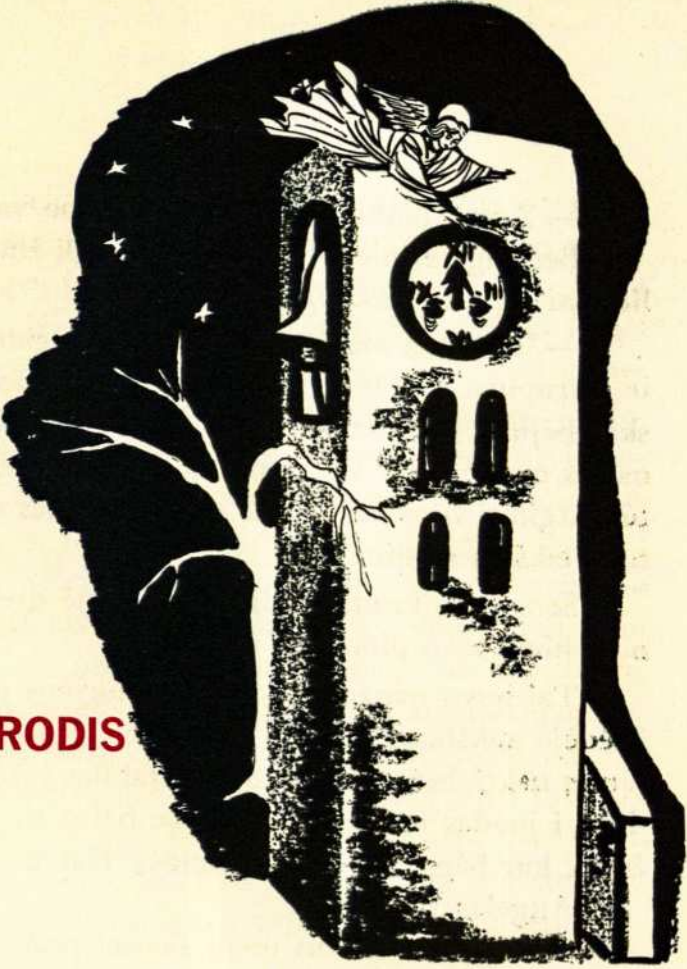
Jūs esate laimingi. Gyvenate laisvame krašte — Amerikoje. Čia jūs galite ne tik laisvai švęsti šventes, puošti eglutes, pirkti dovanėles, garbinti Dievulį, mokytis ką tik norite.

Deja, ne visur taip yra. Mūsų tėvynėje jūsų broliukai ir sesutės lietuviukai negali laisvai garbinti Dievulį, švęsti Kristaus gimimo šventes. Pikti Lietuvos pavergėjai - komunistai jiems draudžia tai daryti. Tenai vyresnieji šventų Kalėdų dieną yra varomi į darbą, o jaunieji į mokyklas. Tenai neleidžia per Kalėdas puotėti eglutes, viešai garbinti Kūdikelį Kristų. Verkia šiandien visi pavergti lietuviai, verkia visa Lietuva. Jie laukia pagalbos ne tik iš laisvėje gyvenančių suaugusių, bet ir iš jaunųjų lietuvių. Dabartinė mūsų pagalba jiems yra ši: meilė lietuvių kalbai, lietuviškiems papročiams, meilė visa tam kas sudaro lietuvišką kultūrą.

Trokšdamas visa širdimi "Eglutei", jos skaitytojams, leidėjams ir rėmėjams gausių Kūdikelio Kristaus malonių,

Linkiu linksmų ir šventų Kalėdų

Kun. Stasys Valiušaitis

NUOSTABUS LAIKRODIS

Vyt. Tamulaitis

Aukštame miesto bokšte, remiančiame dangų, senas laikrodis tik-sėjo savo plienine širdimi, skaitydamas laiką. Atsargiai pamažu slinko didžioji jo rodyklė, kildama vis aukštytyn. Ji nešėsi su savimi paskutinę vidurnakčio valandą, tyliai stumiami į priekį nematomos rankos, kuri greitai turėjo ją pasiimti ir nusinešti praeitin...

Nykus stovėjo bokštas viduryje nakties. Tik senas laikrodis ra-miai žiūrėjo į žvaigždėtą dangų ir dairėsi į žemę. Saldi, nuostabi ra-mybė plaukė iš dangaus, gesindama šviesius žiburius ir tolumoje bliz-gančias žvaigždes. Tai buvo nepaprasta naktis.

— Jau! — kažkas tyliai ištarė nematomomis lūpomis, ir senas, didelis bokšto laikrodis staiga sujudėjo. Sunkus ir galingas varpo dū-žis išsiveržė iš bokšto viršūnės ir drebėdamas suaidėjo tolumon. Po jo antrą ir trečią kartą suaidėjo toluma, palydėdama paskutinę vidur-nakčio valandą. Pamažu, iš lėto dundėjo varpas, skaičiuodamas ligi dvylikos. Ir kai paskutinis plieninės širdies balsas nutilo bokšto viršū-nėje, iš dangaus nusileido šviesus angelas. Jis ištiesė ranką prie senojo laikrodžio rodyklės ir tarė:

— Sustok!

Nusigando senelis laikrodis. Iš senatvės pažaliavęs jo varinis vei-das pabalo, o geležinės lūpos ėmė virpėti. Jis mirkčiojo savo mažomis akimis, dar vis netikėdamas tuo, ką išgirdo.

— Ar tai paskutinė mano gyvenimo valanda? — sušnibždėjo jis.

Bet angelas nieko jam neatsakė, tik žiūrėjo į senelio varinį veidą, liūdnam šypsodamas. Paskui tarė:

— Tu metų metus skaitei žemės bėgančias valandas. Tu surinkai ir sutrupinai į dulkes prabėgusias dienas. Tu nutildei džiaugsmo skambėjimą ir sudaužei širdyse skausmo akmenis. Dabar sustok! Ši naktis nepaprasta. Tai ramybės ir Viešpaties gimimo naktis. Šią naktį turi atgimti visas pasaulis ir sušvisti naujas rytas. Palik savo tylų bokštą ir eik su manimi!...

Senelio laikrodžio žila barzda ėmė drebėti, ir jis tik skėstelėjo iš nustebimo savo plonomis rankomis.

Tai buvo nepaprasti žodžiai, kuriuos jis išgirdo. Šimtus metų jis išsėdėjo aukštame bokšte, žiūrėdamas kasdien į tekančią saulę ir temtančią naktį, bet niekas nebuvo prabilęs į jį. Šimtai akių kasdien žvelgdavo į juodas jo rodykles, bet be balso tie žvilgsniai vėl nuslysdavo į žemę, kur bėgo ir skubėjo žmonės. Kas gi atsitiko šiąnakt?

Angelas tarė jam:

— Taip, tu šimtus metų skaitei prabėgančio gyvenimo valandas savo plienine širdimi. Tu susukai ant bėgančių ratelių žmonių gyvenimo siūlą ir nutraukei jį, kai išgirdai likimo balsą. Tu lygiai vienodai tikėjai ir dieną ir naktį. Nepastebimas ir tylus tavo rodyklių slinkimas nunešė ilgus amžius ir užmigdė gūdžioje tyloje pavasarių skambėjimus. Tu buvai visuomet tikslus ir teisingas. Gal būt, už tai ilgai gyvenai. Bet ne viskas, kas teisinga, yra kilnu. Ne viskas, kas gražu yra glaudžiama prie širdies, ir ne viskas, kas iš širdies plaukia, yra meilė. Tavo širdis buvo plieninė ir dėl to kurčia. Tavo akyse nedegė ilgesio ugnis ir dėl to jos buvo aklos. Tu nejautei širdimi ir nematei savo akimis, iš ko yra sudėtos valandos, kurias vienodais ir vis tais pačiais dūžiais palydėdavai vidurnakčių tyloje. Tau buvo lygiai tas pat, ar tavo širdis tikėjo, skaitydama skausmą, ar rinkdama džiaugsmo sekundes. Tu rodei visiems laiką pats nesuprasdamas jo. Ar tu žinai, kokios trumpos buvo džiaugsmo valandos vieniems, o kokios ilgos skausmo sekundės antriems?

Senelio laikrodžio veidas ištįso, išplėstos akys blizgėjo, o ant lietaus ir vėjų išplaktos kaktos pasirodė prakaito lašai. Jis nieko neatsakė. Angelas vėl kalbėjo toliau:

— Tavo rodyklės visada vienodai slinko į priekį, o tavo geležinės lūpos visada ramiai ir šaltai suskambėdavo tyloje, kad štai vėl viena valanda subiro į dulkes... Vėl viena valanda, vėl viena diena su-

siliejo su amžių naktimi, vėl vieni metai sušalo tavo kietos rankos gruode. Tu nežinotai, kad skausmo ir nedalios metai, sunkūs, kaip amžinybė, kabjo ant tavo lengvų rodyklių, o džiaugsmo virpėjimas, kaip drugelis, skrido tavo sekundžių brūkšneliais. Tu šito nežinotai ir dėl to buvai neteisingas. Tu matavai tuo pačiu saiku juoko ir ašarų valandą, alkanojo ir sočiojo dieną, laimingojo ir skurdžiaus metus. Tu rodei labai neteisingas valandas žmonių gyvenimui, nes tavo kurčia širdis nejautė banguojančios laiko srovės, tekančios per verkiančios žemės veidą. Žvelgdamas į tavo bejausmį veidą, žmogus įprato matuoti laiką pats pagal save. Tavo plieninė ir šaltoji širdy jis nematė tikrojo laiko ir ėmė matuoti jį pagal savo širdies jausmą. Tu suklaidinai žmogų ir apgavai jį. Jis pasidarė neteisingas ne tik sau, bet ir kitiems. Skausmo valanda, kurią jis turėjo sutrumpinti savo artimui, jam atrodė lygiai tokia pat trumpa, kaip ir jo džiaugsmas. Tu pasėjai žemėje daug nelaimių ir neapykantos, nes kančios šauksmas bėgo tavo sekundžių brūkšneliais lygiai taip pat, kaip ir lūpų šypsena. Dėl to tu turi sustoti. Šią šventą atgimimo naktį tu turi taip pat atgimti, nes nesulauks vėl daug kas žemėje šviesesnio rytojaus, jei tu vėl būsi toks bejausmis.

Angelas nutilo ir suglaudė sparnus.

— Ką aš turiu daryti? — paklausė senelis laikrodinis. — Jei aš nemoku pažinti laiko, prirakintas čia šitame aukštame bokšte, ką aš turiu daryti?

— Eikš su manim, — tarė angelas. — Aš tavo plieninę širdį pakeisiu kita, kad tu galėtum pajusti laiką taip, kaip jį jaučia gyva širdis.

Ir angelas paleido varžtus, kurie užrūdiję ir pajuodę laikė senelį laikrodį bokšto aukštumoje. Paskui paėmė už rankos ir tyliai nuvedė mažais laipteliais į apačią. Išėjęs į gatvę, senelis laikrodinis susidėjo į savo dideles kišenes visus ratelius ir varžtelius, kad jie neskambėtų einant, ir tyliai nusekė paskui angelą vidurnakčio tamsoje.

— Štai, — prabilo angelas, sustojęs prie vieno namų durų. — Nuo čia pradėsime rinkti po dalelę gyvybės iš kiekvienos širdies ir dėsime tau į plieninę krūtinę. Kai ji bus pilna, tavo naujoji širdis suplaskdės ir pajus žemės alsavimą. Tik tada tu galėsi grįžti atgal į savo aukštąjį bokštą ir vėl skaitysi laiką.

Angelas tyliai atidarė duris. Išverktos motinos akys pasitiko juodu ant slenksčio.

Senelis laikrodinis nustebo ir tarė:

— Kodėl ji nemiega? Juk pats vidurnaktis...

— Štai, paimk iš jos širdies nemigo naktų skausmo dalelę ir tu suprasi, ką jaučia jos širdis. Tu suprasi, kokia sunki jai trumpa valandėlė, kai mirtis išplėšė iš jos glėbio besišypsantį kūdikį. — Ir angelas savo švelnia ranka paėmė dalelę jos skausmo ir įdėjo seneliui laikrodžiui į krūtinę, ten, kur anksčiau buvo plieninė širdis.

Sudrebėjo senelio laikrodžio veidas, ir jo akyse sužibo ligi šiol nematyta ugnis.

— Eime, — tarė angelas, — turime skubėti.

Juodu atidarė kitas duris.

Saldžiai pravėrusi lūpas, jauna motina sūpavo kūdikį lopšelyje. Ji tyliai dainavo, o jos šviesi kakta buvo balta, kaip angelo sparnai. Akys žibėjo tokia viliojančia ugnimi, kad senelis laikrodis nesusilaikė nesusukęs:

— Ar jūs matote?

— Matau, — atsakė angelas. — Paimk iš jos širdies dalelę meilės, kuri saldina jos gyvenimo kelią. O dabar eime toliau.

Kitame name jie rado neapykantos pilną vyro širdį. Jo kumščiai buvo sugniaužti, o akyse žibėjo keršto ugnis.

— Paimk dalelę ir jo širdies, kad pažintum gyvenimo kartumą, — tarė angelas.

Atidarę gražias, blizgančias duris, juodu pamatė besijuokiančių, laimingų žmonių būrį. Jie sėdėjo už didelio stalo, papuošto gėlėmis.

— Pažink ir juos, — kalbėjo angelas, — kad suprastum, kaip greit bėga laikas tiems, kurie nieko nelaukia...

Už aukštos tvoros namelyje, šiltame kambaryje, miegojo senelis. Jo galva buvo balta, bet lūpos sapne šypsojosi.

— Pajusk, kokia saldi kartais ramybė, — ištarė angelas, uždarydamas duris.

Pro geležinius, aukštus vartus juodu įėjo į kalėjimo kiemą. Tai buvo baisu, ką juodu pamatė. Surakinti žmonės gulėjo ant šiaudų žiupsnio, be vilties kibirkštėlės akyse. Vieni miegojo, sunkiai sunkiai alsuodami, kiti žiūrėjo aptemusiu žvilgsniu į lubas. Kambaryje buvo tvanku, ir sunkiai kilnojosi pasmerktųjų įdubusios krūtinės.

— Žiūrėk, — tarė angelas, — kaip sunkiai slenka jų kančios valanda... Bet eime, turime skubėti!

Nuošalioje gatvėje, dideliuose mūruose, silpnai degė žiburėlis. Tai buvo be tėvynės likusiųjų pastogė. Susiskirstę po kampelį kambaryje, su kelionės ryšuliais palovėję, alkani ir pabalę žmonės laukė šviesnio rytojaus. Sunkūs buvo jų sapnai ir neramus poilsis.

— Suprask ir teisiniojo nedalią, — tarė angelas. — Ji kaip sunkus akmuo sutrynė jų gražų gyvenimą. Tu turi žinoti, kaip sunku laukti nekaltajam, kurio balso negirdi kiti tik todėl, kad jis negali savo kumščiu prilenkti ausies. Bent tu primink, rodydamas laiką, kad yra valandų, kurios, aplaistytos ašaromis, nerieda taip lengvai, kaip ant žalio stalo žaidimų kauliukai... Bet eime, turime skubėti!

Ir jie taip ėjo iš namo į namą, iš kampo į kampą, iš kertės į kertę, kur tik buvo gyva širdis. Angelas ėmė po mažą dalelę iš kiekvienos ir dėjo į geležinę didžiulio laikrodžio krūtinę. Jis sudėjo ten skausmą ir džiaugsmą, kančią ir ilgesį, laimę ir ramybę, pavydą ir neapykantą, melą ir apgaulę, — visus gyvosios širdies jausmus, kurie sutrumpina ir pailgina gyvenimo valandas, apsunkina ramų laiko tękėjimą ir sustabdo jo bėgantį, liūliuojantį žavumą.

Tada senelio laikrodžio krūtinėje ėmė plakti gyva širdis. Angelas nuvedė jį vėl į bokšto viršūnę ir prirakino tarp geležinių sijų. Palietė ranka jo rodyklę, ir ji vėl ėmė slinkti į priekį. Ir dabar senelis laikrodis pažino tikrąjį kiekvienos gyvos širdies išgyventą laiką. Jo akys paraudo nuo ašarų, ir kada varpo dūžiai lydėjo prabėgusią valandą, sunkiai atsidusdavo:

— Nežinojau ligi šiol, kad tiek skausmo surenka viena valanda, kad tiek kraujo ir ašarų prigėrusi kiekviena sekundė... Nežinojau ligi šiol, kad taip mažas džiaugsmo buvo žemėje. O ji taip gražiai žydi pavasaryje... Aš turiu išmokyti žmogų pažinti tikrąjį laiką ir kas saldina jo ramų ir tylų buvimą žemėje!

Ir senelio laikrodžio varinis veidas pasikeitė. Jis daugiau nebuvo šaltas ir bejausmis. Kas tik atsikėlęs rytą po tos stebuklingos nakties žvelgė į jį, pažino tikrąjį laiką. Ne tokį, kokį jį pažino protas, ne tokį, kokį įsivaizdavo žmogus, o tokį, kokį rodė jautri senelio laikrodžio širdis ir koks jis buvo iš tikrųjų. Žvilgtelėję į jį, žmonės tuojau pažino patys save bėgančiame laike. Jie matė senelio laikrodžio veidą, kam jie apsunkino, kam jie pailgino ir kam sutrumpino šitą skausmo sekundę. Jie matė senelio laikrodžio veidą verkiantį ir matė jį besišypsantį. Vieniems jis buvo liūdnas ir rūstus, kitiems atrodė linksmas ir laimingas.

Nustebę žmonės. Stovėjo būriais aikštėje ir žiūrėjo, užvertę galvas į bokštą, kur tikėjo laikrodis gyva širdimi.

Tai buvo nuostabus laikrodis, naujai atgimęs šventą ramybės naktį. Jis dabar troško atgaivinti ir visus žmones, kurie tik žvelgė į jį. Bet nepatiko toks nuostabus, gyva širdimi laikrodis žmonėms.

— Ar mažai matome ašarų aplink save, o dar ir jis ėmė verkti! — sušuko ponas su aukšta gelumbine skrybėle. Jis stovėjo aikštės viduryje ir rodė ranka į bokštą. — Paseno mūsų miesto laikrodis. Man rodos, jis keistą laiką rodo...

— Jis neverkia, o juokiasi! — sušuko kitas žmogus. — Kaip maloniai jis šypsosi!...

— Ką? — atsiliepė trečiasis. — Tu, turbūt, nematai, kaip rūsčiai jis žiūri į mane...

-- Jis man grumuoja savo piktomis akimis!

— Jo toks šaltas žvilgsnis!

— Jis man saldžiai nusišypsojo, tik žiūrėkite!... — šaukė kiti, žiūrėdami į nuostabųjį laikrodį.

Kiekvienas matė jo veide pats save ir labai stebėjosi. Bet daugeliui jis buvo rūstus, daugeliui jo veidas atrodė verkiantis ir liūdnas.

— Nereik mums tokio pikto laikrodžio! — kažkas garsiai sušuko. — Nereik jo pikto žvilgsnio! Užtenka pykčio akių ir čia, mūsų tarpe!...

— Nereik šito varinio senio, kurio rankoje laikas atvirkščias mūsų širdies jausmui!...

— Nereik, nereik!... — šaukė minia.

— Tegu jis šypsosi ten bokšte! — buvo girdėti keli atskiri balsai. — Tegu... Nelieskite jo.

Bet tokių buvo labai mažai. Pats miesto valdovas su savo palydovais išėjo iš didelių rūmų ir žiūrėjo į nuostabųjį laikrodį.

— Jis graudžiai verkia, — tarė miesto valdovas. — Matyt, jis sirgo... — Ir piktas jo veidas paraudo. Jis pamatė ant laikrodžio veido bėgantį savo gyvenimo laiką, netiesa ir melu apsunkintą.

— Nereik jo! — sušuko jis ir tiesiai nubėgo prie bokšto.

Paskui jį su kaltais ir kūjais žmonės lipo į bokštą ir daužė nuostabiojo laikrodžio veidą.

— Šalin iš čia! — šaukė žmonės, draskydami varžtus ir sijas, ant kurių laikrodis kabojo bokšto aukštumoje.

— Šalin, šalin!... Mes nenorime matyti verkiančio ir liūdinčio laiko...

Ir jie išmetė nuostabųjį laikrodį į tamsų bokšto rūšį, susparde kojomis jo gyvą širdį. Jie apspiaudė jo veidą ir užtepė purvais akis, kad gyvojo laikrodžio žvilgsnis nepasiektų jų širdies.

Nuostabasis laikrodis gulėjo nutilęs ant žemės. Bet staiga jis pakėlė galvą ir paskutinį kartą sušuko:

BELDŽIAS NUOLATOS

Stasys Džiugas

Kai akelės tyliai merkias,
Kai nakties dalia,
Su manim Dievulis geras —
Meškinas šalia.

O mamytė išbučiuoja
Meile, gerumu.
Po dienos darbų mokykloj
Čia tikrai ramu.

Tik į langą vis vėjelis
Beldžias nuolatos,
Kaip širdelėn išsiilgęs
Žodis — LIETUVOS.

“Eglutės” redakcija nuoširdžiai atsiprašo poeto Stasio Džiugo už klaidą padarytą spalio numeryje. Eilėrašio “Užkeikta pilis”, psl. 16-17 buvo parašytas Stasio Džiugo, o ne L. Žitkevičiaus.

— Juk aš jums nemelavau!...

— Tau verčiau reikėjo meluoti, bet mums visiems šypsotis! — atsakė įpykusi minia, svaitydama akmenimis.

Jie greitai užvertė tamsiojo rūšio duris ir užrito ant jų milžinišką akmenį, kad niekas o niekas neišgirstų gyvojo laikrodžio tikėjimo...

Kai angelas skrido į žemę, nešdamas jai vakaro tylą, senojo laikrodžio bokšte jau nebuvo. Nuliūdo angelas ir atsisėdo ant durų užristo akmens. Jis tarė nuostabiam laikrodžiui:

— Tavo gyva širdis nemirs, nes jos laikas sustojo. Sustojo tam, kad kada nors tu parodytum tikrą ir nemelagingą jo tekėjimą. Ir džiaugsis juo žemė, kaip pavasario skambėjimu. Tik tu turi mokėti laukti. Išneš iš čia tave ant rankų ir šilko juostom pakabins bokšte, kad parodytum tikro laiko spindėjimą ne tik gyvai žmogaus širdžiai, bet visai žemei...

PUPUČIO ILGOJI NAKTIS

Linutė

— Va, Puputi, štai kaip atrodo Kalėdų Senelis. Jis labai linksmas ir geras. Jo atmintis tokia puiki, kad jis net neužmiršta mažiausių peliukų su ploniausiomis uodegytėmis,— juokavo Pupučio mamytė.

Puputis tik tylėjo ir žiūrėjo į didelį spalvuotą paveikslą pasakų knygoje. Jei ne mama, jis pats niekad nebūtų galėjęs tokią milžinišką knygą išvilkti iš lentynos. Būtų buvę kaip su kiaušiniais per Velykas. Puputis suraukė nosytę, atsiminęs tą nuotykį. Dabar jis tikrai taip kvailai nedarytų — jis net galėtų pamokyti savo puseserę pelytę Greitakojtę, kad neišmintinga laiptoti kur nereikia.

— Ar jau išžiūrėjai į Kalėdų Senelį? Jį labai lengva atpažinti iš rūbų, bet jo žingsniai tave išgasdintų, gi jo skardus juokas tave nupūstų per langą tiesiai į šaltą šaltą sniego pusnį. Užtat Kalėdų Senelis ateina naktį, kai geri peliukai miega. O dabar einam, tavo lovytė tavęs pasiilgo!

Puputis dar vis tylėjo. Jis paklausė mamos, bet truputį pyko, kad jį mažiuku vadino. Jis visai nenusigąstų pamatęs Senelį! Eidamas šalia mamos pelės, Puputis pasistiebė, kad būtų aukštesnis — ir tikrai, jo ausytės galiukas jau siekė mamytės petį.

— Ot, ir nenupūstų manęs — aš jau didelis ir sunkus ir visai nieko nebijau, — sumurmėjo jis pats sau. Mama tik šyptelėjo, užžiebė žvakutę, kad urvelyje nebūtų taip tamsu, ir padavė Pupučiui naują dryžuotą pižamą.

Puputis atsigulė ir laukė... Buvo tamsu, tikriausiai tuoj bus vidunaktis. Pupučiui atrodė, kad jau pakankamai tamsu ir tylu. Jis iškišo nosytę iš urvo ir pažiūrėjo į didžiulę eglutę kambario kampe. Lauke snaigės šokinėjo ant palangės. Viena nučiuožė visu langu ir nuslydo kažkur į tamsą.

— Dabar pats laikas Kalėdų Seneliui ateiti... Tik gal jo laikrodis kitoks negu mūsų? — susirūpino Puputis, nes viena koja jau baigė sušalti, o ant kitos buvo sunku taip ilgai išstovėti.

Puputis greit nubėgo į lovą susišildyti. Vistiek jis girdės Kalėdų Senelį. Jo kojos tokios didelės, žingsniai skambės taip garsiai kaip laikrodžio mušimas. Peliukas nežinojo laiko, nes laikrodis mušė daug, daug kartų, o jis tik ligi penkių temokėjo skaičiuoti.

— Gal geriau laukti prie eglutės? Ten toks minkštas kilimas... Galėsiu kur nors pasislėpti ir Kalėdų Senelis manęs nepastebės.

Puputis nubėgo prie eglutės. Pauostęs visus papuošimus, jis dairėsi saugios vietelės pasislėpti.

— Nugi, vagi, — tai pui-kumėlis! Įlįsiu į šitą namuką, — nudžiugo peliukas.

Tas namukas buvo jaukus. Jį globojo pati didžiausia eglutės šaka. Viduj grindys buvo išklotos šienų, o ant jo stovėjo kažkokie daikčiukai — lyg gyvuliai, lyg žvėrys, o toliau dar didesni padarai. Pačiau vidury buvo toks mažukas kažinkas — labai gražus.

Puputis užlindo už to mažiuo ir laukė. Jis apsiklojo šiaudais ir bandė nejudėti, nors labai kuteno ir toks noras juoktis perėjo per visą kūnelį. Peliukas pastatė ausis, kad

geriau girdėtų. Pasiruošė laukti. Buvo taip tylu, kad jis galėjo girdėti, kiek spyglių nukrito nuo eglutės ir cakt, cakt atsimušė į grindis.

— Kalėdų Senelis tikrai manęs nematys tamsoj... Nėra ko bijoti, — ramino save Puputis. — Ir čia taip šilta ir smagu... Taip šilta.

Staiga Puputis išgirdo trenksmą ir žingsnius. Jis pašoko ir nusipurtė šiaudus. Kažkas labai garsiai juokėsi.

— Kęstuti, žiūrėk ką radau prakartėlėj! Pagauk jį, jis toks mažiukas!

Puputis apsidairė. Visa šeima jau buvo grįžus iš Bernelių mišių. Saliutė ir Kęstutis pirmiausiai pribėgo prie eglutės apžiūrėti dovanų. Ir tikrai, kokia staigmena! Ne kasdien galima užtikti mažą pilką peliuką su dryžuota pizama!

Pupučiui pasidarė nejauku. Jis laukė Kalėdų Senelio, o čia dabar jį nori pagauti. Kai Saliutė vienai akimirksniui nukreipė nuo jo akis, Peliukas dūmė lauk iš prakartėlės. Jis tik op! peršoko per avele, šmurkšt apibėgo aplink asilą, šmurkšt perlindo per kupranugario kojas ir leidosi namo. Jis perbėgo per visas grindis ir pataikė tiesiai mamytei į glėbį.

— Linksmų Kalėdų, Puputi. Eikš, parodysiu ką tau Kalėdų Senelis atnešė, — pasveikino jį mama pelė, visai nekreipdama dėmesio į nustebusį Pupučio snukutį.

MINKLĖS

Kas baltas neplautas?
Kas juodas nedažytas?
Kas lekia be sparnelių?
Kas bėga be kojelių?
Kas šviečia neuždegtas?
Kas gieda nemokytas?
Be ko niekas negali būti?

(Atsakymai psl. 31)

PUŠAIČIO EGLUTĖ

J. Slenys

Pušaitis gyveno dideliame baltame name miesto vidury. Vieni žmonės sakė, kad jo namas gražiausias iš visų, kiti gi sakė, kad jo namas *beveik* gražiausias. Pušaitis nekreipė dėmesio nė į pirmus nė į antrus — jis tik gyveno ir gana.

Dešimts dienų prieš Kalėdas Pušaičiui parūpo kalėdinė eglutė. Jo baltą namą puošė gražios aukštos pušys — bet pušys ne eglutės. Pušaičiui reikėjo eglutės. Jis tuoj pažiūrėjo į telefono knygą, ten kur parašyta raidė "E". Už trijų dienų didelis sunkvežimis įsiritu į Pušaičio kiemą.

— Puiku, bravo — sušuko Pušaitis.

— Čia tikra eglutė ir dar tokia graži! Jis nubėgo durų atidaryti.

— Prašau vidun. Taip, čia man, neškit tiesiai į kambarį.

Pušaitis su savo tarnu Aleksandru pritvirtino pastovą ir bandė eglutę statyti prie lango. Ten, žinoma, yra geriausia vieta eglutei. Pušaitis ir Aleksandras triūsė ir visai stengėsi, bet staiga tik trakšt — eglutės viršus nulinko.

— Negerai, negerai! Aleksandrai, nupiauk. Sakau, negerai — jaudinosi Pušaitis.

Aleksandras atsinešė kopėčias ir nukirto eglutės viršūnę.

— Pušaiti, juk gerai? Dabar ji dailiai atrodo, o aš viršūnę padovanosiu kam nors — ją pažįstu labai gerai.

Aleksandras išnešė eglutės viršūnę ant sidabrinio padėklo, o Pušaitis trečią kartą apėjo eglutę, patenkintai atsidusdamas:

— Gerai, gerai. Labai gerai.

Pušaičio tarnaitė Alytė, labai maloniai priėmė eglutės viršūnę.

— Puiku, ačiū, kaip gerai! Aš papuošiu ją dailiai.

Alytė pasistatė eglutę ant savo gražiausio staliuko ir pradėjo skirstyti papuošalus. Bet staiga —

— Ne, čia jau negerai. Viršūnelę reik nukirpt.

Tik čikšt su žirklėmis Alytė nukirpo, čakšt į krepšį išmetė. Rytoj rytą išveš, o dabar eglutė atrodo tikrai dailiai.

Ryte Pušaičio daržininkas Simas rado išmestą eglutę.

— Na, ir kas čia padarė taip negražiai? Kalėdos čia pat — žmonelė apsidžiaugs eglute.

Simas nusinešė eglutę namo ir padovanojo savo žmonai. Ji nudžiugo ir tuoj pradėjo puošti. Tik staiga —

— Ai-ai-ai. Viskas būtų neblogai — viršūnelė ta tiktai...

Simo žmonelė paėmė didelį peilį, nupiovė eglutės galiuką ir tik tada įstatė į mažą pastatuką.

Meškis Peškis kaip tik tadaėjo pro Simo grytelę — ir eglutės galiukas pataikė jam tiesiai į akį.

— Vajė, kas čia! — nustebo Meškis ir pakėlė eglutę. — Bus puiki dovanėlė vaikams.

Meškiukai negalėjo atsigėrėti eglute. Visi penki norėjo padėti puošti, bet mama sulaikė.

— Dar ne, viakai. Kažkas ne visai taip.

— Mamyte, nukąsk apačią, tada eglutė bus gera.

— Ne, ne apačią — nusišypsojo meškienė ir tik šmakšt nukando apačią viršūnę.

Meškis Peškis ir vaikai net šokinėjo iš džiaugsmo, kad eglutė taip gražiai atrodė. Kai mama uždėjo žibančią žvaigždę ant eglutės, meškiukai ją toliau puošė meduoliais ir karoliais. Mama surinko atlikusius trupinius ir nereikalingą eglutės viršūnelę.

Lapis Snapis kaip tik dabar traukė namo pas savo šeimyną. Jis brido per sniegą labai atsargiai, bet vos nepaslydo ant kažkokio kupstuko. Jau buvo tamsu — tik kvapas išdavė, kad čia eglutės būta.

— Tai laimė! — sušuko lapis, — vaikai turės linksmas Kalėdas!

Lapiukai ir jų mama žaliąją eglutę įsmeigė į žemą dubenėlį ir pastatė ant spintos. Visi susėdo pasigrožėti ir padainuoti. Tik staiga —

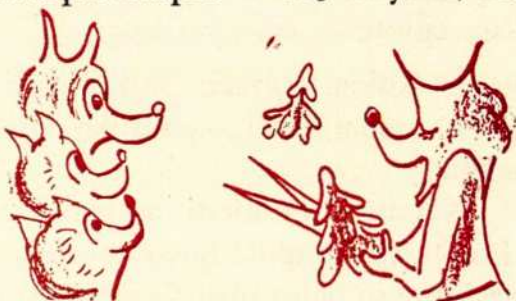
— Mamyte, — sušuko vidutinis lapiukas, — eglutė nuvirs!

Ir tikrai, medelis buvo pakryęs į šoną, nes viršūnėlė atsirėmė į urvo lubas.

— Negerai, negerai — pritarė lapis Snapis. — Ką darysim, mama?

Mama tik griebė žirkles labai greit ir cakt sutvarkė eglutę.

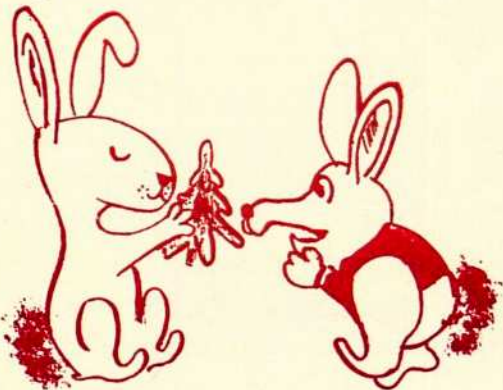
— Be viršūnės apsieisim tikrai. Va, ar dabar negerai?

Lapiukai sušoko visus šokius, kuriuos mokėjo, besidžiaugdami kalėdine eglute. Pats mažiausias paspyrė eglutės galiuką, ir tas nuriėdėjo laukan kiškučiui Baltučiui į glėbį.

Kiškutis Baltutis buvo išėjęs pasivaikščioti gryname ore ir pagaltoti ką duos savo šeimynėlei Kalėdom. Visko, mat, tiek maža... O čia dovanėlė tiesiai į glėbį įkrito!

Kiškutis nustraksėjo namo per baltas pusnis, iškėlęs eglutę aukštai virš sniego kalnelių, kad nesuslaptų. Mažieji kiškučiai apspito tėvelį. Visi norėjo pačiupinėti eglutę. Kiškutis Baltutis padarė pasattą iš morkos gabalėlio, o maži kiškučiai vėrė kitur morkos skrituliukus ant ilgo siūlo. Išėjo puikus papuošimas. Kiškučiai apvyniojo eglutę ir pradėjo baliavoti.

Tik nei iš šio nei iš to, eglutė pliump nukrito ant grindų. Mama kiškienė pribėgo ir sušuko:

— Aš žinau, kas negerai!

Ji greit nubėgo į virtuvę ir pačiupo didžiausią peilį morkom piaustyti. Eglutės galiukas tik trakšt, o kiškis Piškis jį laukan tik šmakšt, ir po visų problemų...

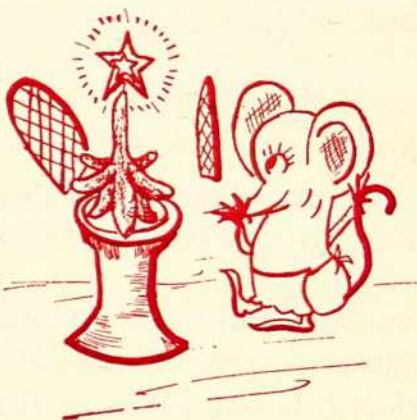
Tik peliukas Pilypas nežinojo, kas čia darosi pas kiškius ir kodėl jie tokius gerus daiktus lauk mėto. Ir jis norėjo Kalėdų eglutės savo namučiams. Peliukas užsidėjo eglutę ant pečių ir drąsiai žengė per sniegą. Jis ją nešė, ir tempė, ir stūmė. Visaip, nes buvo labai sunku.

Pagaliau peliukas Pilypas pasiekė laiptus. Dar truputį ir jau...

— Tikrai, bus gerai. Tik pavargau — ar jau? — Pilypo žmona jį pasitiko prie durų, o mažiukas Pilypukas pirmą kartą pamatė Kalėdų eglutę.

— Kokia ji graži, kokia daili, tokia maža, labai žavi! — sušuko Pilypuko mama.

Nereikėjo nė kirsti, nė piauti, nė kąsti, nė kirpti. Eglutė buvo kaip tik — dar gražesnė su balto sūrio žvaigžde ant pačio galiuko!

Ir nustebo visi trys peliukai:

— Mūsų eglutė visai panaši į Pušaičio eglutę va ten, kampe!

EILUTĖ

Vytė Nemunėlis

Pasakysiu aš eilutę:

Nedidutę, nemažutę,

Ir neilgą ir netrumpą,

Ir ne riestą, ir ne kumpą, —

Jeigu mokat kas puikiau,

Prašom... Aš jau pasakiau.

ALDUTĖS PARŠIUKAS

Vyt. Tamulaitis
(tėsinys)

Vieną dieną, kai Aldutė grįžo iš darželio, prie stovyklos mažo, skurdžio namelio pamatė stovintį didelį automobilį. Vokiečių žandarai su šautuvais ant pečių stoviniavo prie durų, vaikščiojo kaimynų kieme.

— Aldute, — sušuko jai Petraičių Zigmas. — Bek gelbėti savo paršiuko. Matai, kas ten. Atimti atvažiavo.

Aldutei nusmelkė širdį, ir akutės aptemo. Jie nieko nieko neatsakė, tik tekina ėmė bėgti namo. Jos kojytės susipynė, batelis nusmuško. Taip skubėjo. Net ant žemės kelisysk pargriuvo, balutėje suknytę susipurvino. Bet nė viena ašara neiškrito iš akių. Ji pakilusi vėl bėgo, paraudusiom lūputėm pati sau kartodama:

— Atimti atvažiavo, atimti... Paršiukas juk mano. Aš jį sau užsiauginau. Ar ne jam mažyčiui savo pienuką girdžiau?...

Kambaryje stovėjo nusigandusi mamytė, o žandarai vartė visus jų daiktelius. Vienas kratė maišą, kuriame buvo suplyšę drabužiai, o kitas kišo rankas į palovę, iš kurios išsitraukė senus tėvelio batus. Rado ten ir jos skudurines, su raudonais kutais šliurytes, kurias buvo padovanojusi krikšto mama.

— Čia mano! — sušuko prišokusi Aldutė ir nusitvėrė savo šliurytes.

Žandaras tik žvilgtelėjo į ją piktai ir vėl kišo savo ranką į palovę. Pasilenkęs ilgai žiūrinėjo, kur čia galėjo būti paslėpti tie aukso ir sidabro pilni maišai, kuriuos, jo manymu, turėjo tame skurdžiame kambaryje rasti. Paskui išvertė jie tėvelio geležinę lovą, net jos lovytę apčiupinėjo, bet to aukso ir sidabro taip ir neužčiuopė pirštai. Pikti ir susigėdę atidarė dar mažą spintelę, kur buvo jų duona ir lėkštės. Ten vartė dėžutes, kilnojo ir uostė, tik palaižyti nedrįso.

Vienas žandaras, tas, kuris Aldutės šliureles buvo iš palovės ištraukęs, išėjo į kiemą. Sugniaužus kumšteles ir drebančia širdimi, Aldutė nedrąsiai išsekė paskui. Ji viską dabar buvo užmiršusi, net nepastebėjo, kad vieną batelį buvo pametusi, tik apie savo paršelį tegalvojo. Eidama paskui žandarą, akutėmis sekė, ar tik neis jis ten... O gal ims ir nepastebės mažų tvarto durelių, kurias savo pirščiukais buvo nučiupinėjusi, tiek kartų per dieną čia bėgdama. Ne, žandaras ramiai praėjo pro tvarto dureles ir ėmė versti malkų krūvą.

Aldutė, stovėdama iš tolo, žiūrėjo į jį, o jos lūputės judėjo: "Jėzuliuk, apgink nuo jo mano paršiuką. Nors mamytė sakė, kad nereikia melstis už gyvulius, o tik už žmones, bet juk galina ir už paršiuką. Tu žinai, Dievuli, kad jis mano vienos. Tėvelis juk man jį parvežė. Tai kodėl tu leistum dabar jį iš manęs atimti? Aš pieneliu jį girdžiau, nugarėlę kasiau. Jei norės atimti, neduok. Gerai, Jėzuli? Neduok!"

Aldutei nuo tų žodžių širdelėje palengvėjo, lyg šviesiau pasidarė. Ne, jų paršiuko neatims. O jei ir norės atimti, tai Jėzulis tikrai neduos.

Štai žandaras, išvertęs malkas, atsisuko į Aldutę tuščiomis rankomis. Mergaitė nusišypsojo, lyg būtų pradėjusi juoktis iš jo. Žandaras nesmagus nuleido akis. Lyg gėda, lyg pikta jam pasidarė. O Aldutė žiūrėjo į jį ir šypsojosi. Jis nusisuko ir... žengė tiesiai prie tvartelio durų. Kai jas atidarė, ir Aldutė ten įėjo, visa paraudusi ir drebedama.

Edelių gaidys nuo aukštos laktos sužiūro į juodu. Savo pentinuis jis pasuko į šviesą ir pakratė raudoną skiauterę, lyg pasididžiuodamas prieš atėjusį nė kiek neprastesnę savo uniformą. Ištiesęs kaklą, jis mostelėjo sparnais ir užšoko į pačią palubę, garsiai šuktelėdamas nepažįstamajam:

— O ko tu čia?

Tik antelė švelniai sukvarksėjo ir mandagiai linkčiojo galva nelauktam svečiui.

Aldutė įsmeigė akutes į kampą šiauduose. O, koks protingas ir gudrus buvo jos paršiukas! Nė mažyčio uodegos galiuka neparodė godžioms žandaro akims. Nė užpakalinės kojytės nagų kraštelio! Nieko nieko, rodos, ten nebuvo. Net nė vienas šiaudas nekrustelėjo, taip tyliai ir atsargiai tas gyvulėlis alsavo, ten giliai šiauduose pasislėpęs. Koks nematytas gudrumas buvo to išdykėlio! Rodės, nė širdis jo dabar neplakė, o valandėlę buvo sustojusi. Aldutę toks juokas paėmė, kad ji vos vos laikėsi garsiai nenusikvatojusi. Tik kandžiojo lūputes ir prunkstė į savo delniukus.

Žandaras tikrai būtų ėjęs ten į kampą ir dėl visa ko pagrabinęjęs ranka po šiaudais, bet išgirdęs tylų Aldutės juoką, nedrįso. Ar ne dėl to juokėsi, kad ir čia, kaip prie malkų krūvos, atsisuks žandaras į ją tuščiomis rankomis? Suprato jis, kad mergaitė tik ir laukė, kada balsu galės kvatotis, kai ir po šiaudais nieko nerado, kaip ir ten palovėję ir kieme.

— Kur jūsų kiaulė? — tik piktai sušuko, atsisukęs į Aldutę. — Pasakyk!

— Nėra, nematyti, — atsakė Aldutė gražiai vokiškai, tvirtai įsitikinusi, kad ne jam dabar jos paršiuką rasti, taip gerai pasislėpusį.

— Nėra, — vėl pakartojo ir šypsojosi, žiūrėdama jam tiesiai į akis. — Lyg nematote patys, kad nieko nėra...

— O kur? jis dingio? Man turi pasakyti.

— Jau nesurasite, — atsakė vėl mergaitė. — Gal ten, — parodė staiga pirščiuku į dangų. O gal Dievulis ėmė ir iš tikrųjų jį ten nušė, kol jie išeis...

— O gal čia? — paklausė žandaras, baksteldamas jai storu pirštu į pilvuką.

— Gal čia... — atsakė Aldutė ir ėmė purkšti, nesusilaikydama iš juoko. Tai gerai mokėjo žaisti slapukus jos paršiukus. Jis, žinoma, girdi viską ir tyli. Kaip ir ji po tėvelio paltu, kai Algis ieško!

— Tai jau visą suvalgėt? — sušuko žandaras. — Visas jis čia? — vėl baksnojo jai į pilvuką. — Nė kiek neliko?

— A nė kiek, — juokėsi mergaitė. — Nė vienos kojelės jo nepamatysit. Nė tokio uodegytės galiuko, — rodė jį pusę savo pirštelio. — Viso nėra... Taip, gerai pasislėpė.

Bet žandaras nelaukė jos ilgo aiškinimo. Tik piktas trinkelėjo tvartelio durimis ir išėjo.

Dabar Aldutė taip skardžiai ėmė juoktis, net visas kiemelis skambėjo. Ji buvo tokia laiminga. Tuojuo pribėgo prie durų, norėdama pašaukti žandarą ir jam parodyti, kai saldžiai ir giliai miegojo šiauduose jos paršiukas. Jau buvo ir duris pravėrusi, bet žandaras skubiai lipo į užiantį automobilį. Ir taip jau ilgai čia buvo užtrukęs. O šaukiamas vargu ar būtų išgirdęs jos balsą. O jei būtų ir išgirdęs, tai kažin, ar būtų ėjęs. O gal Aldutė vėl būtų ėmusi iš jo juoktis, prunkšti į delnius, kad ten nieko jis nerado...

— Kriu, kriu... — staiga išgirdo Aldutė savo paršiuko balsą. Prišoko prie jo, sudavė plaštakėlėmis per nugarą ir nutvėrė už ausies.

— O tu, gudruoli, tu išdykėli! Nė nežinojau, kad tu taip moki. O tave atimt iš mūsų norėjo. Tai bus dabar kas apie tave pasakoti!

TRUPUTĮ PAGALVOK

Padarykime naujų žodžių. Varpo paveiksle surašyti veiksmazodžiai, o apačioje priešdėliai. Pridėkite priešdėlius prie veiksmazodžių ir gausite naujus žodžius. Atsiminkit, kad daugelis priešdėlių gali tikti tam pačiam veiksmazodžiui!

ap, at, į, iš, ne, nu, pa, par, per, pri, su, už

Skersai:

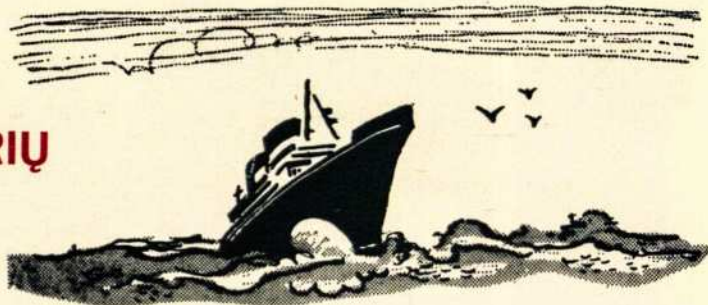
1. Visuomet.
3. Varpai gaudžia, varpeliai...
5. Kur arba...
8. Vieta, kur Kristus gimė.
9. Ilgesnis už savaitę, trumpesnis už metus.
10. Ne šyla, bet...
13. Šviesus dangaus kūnas.
15. Maistas.
16. Prielinksnis.
17. 25-tą gruodžio.
20. "Pranykstu" sutrum.
21. Danguos erdvė.

Žemyn:

1. Varpinėje kabo...
2. Nestiprus.
4. ..., ..., piemenėliai
i Betliejų paskubėkit.
6. Daiktas, kurin deda gyvuliui
pašarą.
7. Sviedinys metamas...
8. Vaikai, kurie gano gyvulius.
11. "Ateina" būtasis kartinis 1.
12. "Supasi" sutrum.
14. Žmonės giesmės...
18. Ne diena.
19. Šuns lojimo garsas.

(Atsakymai psl. 31)

UŽ JŪRIŲ MARIŲ

— Mamyte, — sekanti vakarą prisigretino Raminta, — papasakok man apie Kuršių marių žvejus. Jie tokie įdomūs atrodo paveiksluose!

Kelias minutes abi pavartė knygą apie Neringą ir Kuršių marias, apžiūrėjo žvejų laivus ir tinklus. Tada mama vėl pradėjo pasakoti.

— Kuršių marios labai žuvingos. Jose galima rasti daugiau kaip keturiasdešimt įvairių žuvų rūšių. Čia randasi ir unguriai, kuriuos tu taip mėgsti.

Žuvis nuo seno buvo pamarių gyventojų pagrindinis maistas. Seni žvejai ne tik gerai pažįsta žuvis, jų gyvenimą ir įpročius, bet ir kiekvieną jų mėgstamą kampelį. Jie sukūrė įvairių žodžių žvejybos įrankiams ir priemonėms pavadinti. Ungurius seniau gaudydavo tam tikrais tinklais — ungurininkais, pūgžius — pūkiniais, ožkas (ne gyvulių, bet tokia žuvis) — ožkiniais. Taip pat anksčiau mariose buvo plačiai naudojama burinė valtis, vadinama kurėnai. Virš keturkampės kurėnų burės kiekviena žvejo šeima iškeldavo savo herbą — puikiai išdrožinėtą vėjarodę.

Tikras žvejys pažįsta ne tik žuvis ir vandenį, bet ir vėją. Vėjas ne tik ištempia bures ir varo valtį, bet daug pasako apie rytdienos orą. Tai svarbus ženklas žvejams, kurių kelionės į marias ir taip pavojingos.

Vandeny yra ir kitokių gyvūnų bei augalų. Pakrantėse gausu meldų, švendrių ir nendrių. Vietomis pūpso ištisos nendrių ir švendrių salos, pro kurias neįmanoma valtele perplaukti. Marių dugne auga dumbliai ir kiti augalai. Dumble visokiausios kirmėlytės gyvena. Gyvūnėlių, vadinamo planktono, kiekvienas litras vandens turi milijonus. Tai mikroskopiški sutvėrimai, kurių nė akis neįmato. Jie žuvų pagrindinis maistas.

— Mamyte, kada marios būna gražiausios? Ar kai tų gyvuliukų nėra? Aš nežinau, ar būtų smagu maudytis vandenyje, kai tiek daug kaimynų aplink!

— Jie nieko tau nedarytų, Raminta, o nuo tų gyvūnėlių priklausos ir žuvų kiekis. Bet vėl apie marias. Liepos ir rugpiūčio mėnesiais marios būna labai įdomios. Jos lyg žydi. Ši vandens žydėjimą sukčia milijonai milijardai mikroskopiškų melsvai žalių dumblių. Ramią naktį žaliojo dumblių kilimo paviršiuje plevena mažyčiai šviesos taškeliai.

Nerijiečiai, gyvendami prie vandens, visokių įdomių papročių išsigalvojo. Jų didžiausia šventė Joninės — vasaros pradžioje. Ta proga ant aukštų kopų jaunimas užritindavo statines su degutu (smala). Visiems dainuojant ir linksminantis, statinės būdavo uždegamos ir paleidžiamos nuo stataus kranto į marias. Mariose vykdavo barkasų lenktynės. Laimėtojas buvo tas, kuris atvykdavo pirmas ir paskutinis. Seni žvejai pasakoja, kad lengviau prasiveržti pirmuoju, negu atplaukti paskutiniu. Nuo tos dienos žvejai pradėdavo maudytis jūroje. Dar ir šiandien žmonės laikosi tų papročių.

Kartais net juokas ima klausantis senų žvejų pasakas apie varnų medžioklę. Varnas medžiodavo pavasarį ir rudenį. Pabėrę grūdų ir žuvies likučių, žvejai tykodavo pamiškėje su tinklais. Belesdamos, varnos įsipainiodavo į tinklus. Sako, kad skani ta varniena — skonis visai kaip vištienos.

— Mamyte, pabandykim ir mes varnas gaudyti. Sutaupysim pinigų, nereiks vištų pirkti Kalėdoms! — nusijuokė Raminta. Ji minutėlę tylėjo, kažką galvojo, tada vėl prabilo:

— Baltijos jūra ir Kuršių marios labai svarbios Lietuvai. Gal todėl pačios gražiausios lietuviškos dainos yra apie jūrą. Bent man jos gražiausios.

— Kurios dainos tau geriausiai patinka?

— M-m-m. Aš mėgstu Baltos būrės plazda, Siuntė mane motinėlė ir Baltijos vėjelis — pirmas posmas ypatingai:

Baltijos vėjelis ilsta jau,
Sesytė, laivelį sups ramiau.
Tieskime bures, plauksim į jūras,
Prie žvejų arčiau.

— O man paskutinės dvi eilutės pačios gražiausios:

Jau žvaigždelėm dangus nusėtas,
Metas ir mums sapnais grožėtis.

— Oi, mamyte, ir dar kitas daiktas man labai patinka! Tu taip įdomiai pradedi ir užbaigi pasakojimus. Ačiū! Žinau, kad jau laikas gulti.

LINKSMIAU

— Simuk, svečiuose neužmiršk padėkoti, kai tau ką siūlys.

— Gerai, mama.

Bet prie vakarienės stalo šeimninkė klausia Simučio:

— Šiandien bus ledai ir tortas ant trečio. Ką norėtum, Simuti?

— Ledų!

— Ledų ir dar ką pamiršai, vaikeli, — bandė priminti motina.

— Aš torto nepamiršau. Tortą vėliau valgysiu.

▲ ▲ ▲

— Tėveli, ar jūs ir mamytė gimėt Lietuvoj?

— Taip. Mamytė gimė Vilniuj, aš Kaune; tu gimei Kanadoj, o mažas broliukas gimė Amerikoj.

— Kaip keista, kad visi vienoj vietoj susitikom!

▲ ▲ ▲

Istorijos pamokoj:

— Ar Jurgis Vašingtonas buvo jūrininkas ar karininkas?

— Karininkas.

— Kodėl?

— Nes kartą mačiau jo paveikslą, ir joks jūrininkas nestovėtų mažame laivelyje.

▲ ▲ ▲

— Ponia, ar jūs galėtumėt man duoti dvidešimt centų, kad galėčiau surasti savo giminės...

— O kur tavo giminės, vaikeli?

— Kine.

▲ ▲ ▲

Tomas: Aš tikrai padariau pamokas, bet kažkaip mano atmintis labai šlubuoja.

Mokytoja: O kodėl tau taip sunku pamoką prisiminti?

Tomas: Kodėl man taip sunku ką prisiminti?

▲ ▲ ▲

— Ar gavai laišką?

— Taip.

— Iš ko?

— Iš draugės.

— Ką ji rašo?

— Nieko. Mes nesikalbam.

▲ ▲ ▲

Neseniai į naują vietą išikraustęs vyras skundžiasi:

— Mes turim keistus kaimynus. Jie neturi grėblių, kopečių ir net piūklo.

Nežinau, kaip tie žmonės gali apsieiti be pačių būtiniausių įrankių!

— Bet iš kur tu žinai, kad jie neturi?

— Vakar bandžiau pasiskolinti.

▲ ▲ ▲

Vienas senas ūkininkas pasiekė 95 metų amžių. Kaimynas pas jį užėjo ir paklausė:

— Kaip jūs toks sveikas išlikot?

— Nežinau, bet man atrodo, kad dėl to, kad gimiau prieš tai, kai tie mokslininkai išrado tas visokias liagas, kurios žmones vargina.

▲ ▲ ▲

Du vaikai susiginčijo:

— Tu neturi tikrų tėvų. Tu išūnytats!

— Gal neturiu, bet mano tėvai mane pasirinko, o tavo turėjo imti, ką gavo.

1965 METŲ "EGLUTĖS" TURINYS

Eilėraščiai

	nr.	psl.		nr.	psl.
Aida — <i>Arabelės skrybelėlė</i>	3	16	Dyvas, V. — <i>Mano draugas Jurgis</i>	7	18
Audronė, O. B. — <i>Pievoje</i>	6	17	Garsas, A. — <i>Pasaka apie slibiną</i>	1	21
Džiugas, S. — <i>Beldžias nuolatos</i>	10	13	Giedrius, A. — <i>Močiutė pasakoja</i>	7	13
Džiugas, S. — <i>Užkeikta pilis</i>	8	16	" " (tęsinys)	8	22
Imsrys, Pr. — <i>Viščiukai</i>	4	9	" " (tęsinys)	9	9
Yla, St. — <i>Ką aš bloga padariau?</i>	2	5	" " <i>Žvakės galiukas</i>	5	7
" " <i>Zuikių medžiotojas</i>	9	11	Gintarė — <i>Lokys Gaurys ir vove-</i>		
Kašiubienė, A. — <i>Kiškis ir jo</i>			<i>rytė Pilkytė</i>	1	20
<i>vaikai</i>	1	10	" " <i>Pipiriukas</i>	1	4
" " <i>Rudenėlis</i>	8	13	" " <i>Ružavas bumbuliukas</i>	3	22
Lipčiūtė, D. — <i>Mamytei</i>	5	23	Krėvė - Mickevičius — <i>Daina</i>		
" " <i>Mano rytas</i>	7	15	<i>apie arą</i>	2	3
" " <i>Rudens turtai</i>	9	23	Linutė — <i>Pupučio ilgoji naktis</i>	10	14
Minelga, J. — <i>Aitvaras</i>	4	27	" " <i>Kaip Pupučiui beveik</i>		
" " <i>Kai užaugsim</i>	2	12	<i>neišejo</i>	5	12
" " <i>Kalėdų naktis</i>	10	3	" " <i>Puputis grįžta namo</i>	3	18
" " <i>Kū-kū</i>	5	11	" " <i>Puputis keliauja namo</i>	9	26
Nemunėlis, Vytė — <i>Aš mokėjau</i>	1	9	" " <i>Puputis skrenda</i>	1	25
" " <i>Eilytė</i>	10	20	" " <i>Puputis Šiaurėje</i>	2	8
" " <i>Grįšim, grįšim</i>	6	3	" " <i>Puputis stovykloj</i>	7	8
" " <i>Visi mes Lietuvon</i>	3	28	" " <i>Šmukšt! ir jau atostogos</i>	6	24
" " <i>Vištytės pasaka</i>	7	16	" " <i>Susitikimas (Puputis)</i>	4	19
Nėris, S. — <i>Senelės pasaka</i>	2	16	Linutė ir Lipčiūtė — <i>Puputis</i>		
Šmaižienė, V. — <i>Brolio kamba-</i>			<i>cirke</i>	8	25
<i>ryje</i>	7	28	Mirga, J. — <i>Baltos dienos nuotykis</i>	1	16
" " <i>Dvynukės</i>	7	28	" " <i>Tėvynės prisiminimai</i>	1	23
" " <i>Prie veidrodžio</i>	7	29	" " <i>Tėvynės prisiminimai</i>	2	14
Valsiūnienė, V. — <i>Naktelė</i>	8	21	Pušėlė — <i>Motinos Dienos pusry-</i>		
" " <i>Nuo kalnelio</i>	1	3	<i>čiai</i>	5	4
Žitkevičius, L. — <i>Draugai</i>	6	16	Samanė — <i>Paslaptingoji lazda</i>	6	4
" " <i>Rudenėli, ko nešoki</i>	9	3	Slenys, J. — <i>Pušaičio eglutė</i>	10	17
			" " <i>Vladas</i>	6	10
			" " <i>Zuikučio paslaptis</i>	4	4

Pasakos ir pasakojimai

Arabų pasaka — <i>Sindbado Tre-</i>			Šaulys, B. — <i>Aleksandro - Jono</i>		
<i>čioji Kelionė</i>	8	6	<i>savaitgalis</i>	3	6
Augienė, D. — <i>Vaiduokliai</i>	8	3	Tamulaitis, V. — <i>Aldutės paršiu-</i>		
Baronas, A. — <i>Baisioji popietė</i>	5	14	<i>kas</i>	8	18
" " <i>Trys bičiuliai</i>	9	4	" " (tęsinys)	9	12
Bindokienė, D. — <i>Elenutės kerštas</i>	7	3	" " (tęsinys)	10	
" " <i>Mikučio nesekmė</i>	4	7	" " <i>Nuostabus laikrodys</i>	10	7
Butkienė, N. — <i>Lėktuvu į Ameriką</i>	2	19	Trečiokas, G. — <i>Silvestro draugas</i>	3	3
" " <i>Tėvo Diena</i>	6	13	Vambutas, A. — <i>Užburtas vyšnių</i>		
Danutė — <i>Dvynukių baisi liga</i>	9	18	<i>sodas</i>	6	19

	nr.	psl.
Vanagaitė-Petersonienė, St. —		
<i>Aušros Vartai</i>	5	21
Vilainis, A.— <i>Norėčiau aš keliauti</i>	3	26
" " (tęsinys)	4	10

Už jūrių marių

St. Vanagaitė-Petersonienė — 7-10; 8-12; 9-28, 10-26.

"Eglutės" šventė

Programa — 4, 14; Kvietimas — 4, 14; Mišių giesmės — 4, 16; Eilėraščiai — 4, 18; Trečioji "Eglutės" šventė — 7, 30.

Vaidinimai

Kalvaitienė, P. — *Raudonoji Kepuraitė...* 1 12
Rūta, Alė — *Gegužės rytas*: 3—11, 4—22

Linksmiau

1—20; 2—23; 3—21; 4—21; 5—26; 7—26; 8—31; 10—28.

Ar žinai...

2—13; 6—18; 7—7; 8—14; 9—30.

Galvosūkliai

1—19; 2—18; 3—25; 4—13; 5—25; 6—29; 7—25; 8—29; 9—24; 10—25.

Truputį pagalvok

1—18; 2—24; 3—24; 4—12; 5—24; 6—28; 7—24; 9—25; 10—24.

Mislės

2—7; 8—28.

Pas skaitytojus

2—28; 4—30; 5—30; 6—30; 7—27.

Pašto dėžutė

1—30; 4—31.

Mūsų kūryba

Adomaitis, R. — *Be tėvynės* (eil.) 2 25
Aušrotaitė, A. — *Ke'ionė į Quebec* 8 30

	nr.	psl.
Balsytė, J. <i>Velykos</i>	5	27
Baronaitytė, A. — <i>Ruduo</i> (eil.)	9	31
Brazdžionytė, K. <i>Vargonai ir pianinas</i>	6	31
Bilaišytė, V. — <i>Pavasaris</i> (eil.)	4	29
Burokas, G. — <i>Paukščiukai</i>	5	29
Cibas, S. — <i>Šeštadieninė mokykla</i>	4	29
Čepaitytė, R. — <i>Išgąsdinta pelytė</i>	3	29
Dambriūnas, A. — <i>Paskutinė diena</i>	7	27
" <i>Vasario 16-oji</i>	4	28
Durickas, A. — <i>Kaip dažome kiaušinius</i>	6	31
Erciūtė, L. — <i>Vilnius</i>	5	27
Juozapavičiūtė, G. — <i>Žvakidės</i>	2	25
Kojelytė, R. — <i>Rasutės meno paroda</i>	5	31
" <i>Užburti vaikai</i>	2	29
Kolytė, J. — <i>Lietuva priešistoriniais laikais</i>	9	31
Kriščiūnaitė, E. — <i>Pavasaris</i>	3	29
Lazauskaitė, D. — <i>Pupučio pavasaris</i>	3	29
Malciūtė, V. — <i>Kalėdų senelis</i> (eil.)	2	25
" <i>Naujų metų pažadai</i> (eil.)		27
Masilionytė, D. — <i>Aldutė ir Danutė</i>	1	28
Matulaitytė, M. — <i>Pavasaris</i>	5	27
Matutytė, A. — <i>Mamytės padėjėja</i> (eil.)	5	29
Maziliauskaitė, — <i>Pavasaris</i>	3	31
Motiejūnaitė, E. — <i>Maudymasis</i>	6	31
" <i>Paukščiai</i>	6	31
Musteikytė, D. — <i>Tolima aguonėlė</i> (eil.)	4	28
Regis, A. — <i>Tinginėlio skundas</i> (daina)	8	30
Sirgedas, V. — <i>Ruduo Amerikoje</i>	2	28
Skaržinskaitė, R. — <i>Mano atostogos</i>	1	28
Stonytė, R. — <i>Mano triušis</i>	5	28
Trakis, M. — <i>Vasario 16-oji</i>	5	28
Vytautas, — <i>Mano atostogos</i>	1	29
Maironio lit. Mokykla — <i>Mes galvoame</i>	3	30

NUOŠIRDI PADĖKA

Prelatui L. Mendeliui už \$50 auką "Eglutės" kalėdiniam numeriui!

Mokytojai A. Lipčienei, kuri užsakė "Eglutę" visiems New Haven šeštadieninės mokyklos mokiniams.

Mieli Tėveliai ir "Eglutės" Skaitytojai,

Baigiasi 1965 m. ir su jais baigiasi "Eglutės" lankymasis pas jus. Kaip pradėsite naujus 1966 metus, kurie bus lietuviškojo jaunimo metai? Ar nutarsite gyventi be "Eglutės"? Nemanom, kad paliksite be savo lietuviško laikraštuko!

Kad "Eglutei" būtų lengviau už spausdinimą apsimokėti, prašom prieš Kalėdas atnaujinti "Eglutės" prenumeratą ir atsiųsti \$4.00. Mieli Skaitytojai ir Tėveliai, nepagailėkite \$4.00 "Eglutei" užsakyti.

*"Eglutės" redakcija
ir administracija*

"EGLUTĖ" nuoširdžiai sveikina visus savo skaitytojus, bendradarbius bei draugus su šv. Kalėdomis ir linki visiems laimingų ir prasmingų Naujų Metų.

Minklių atsakymai (psl. 16): gulbė, naktis, vėjas, upelis, saulė, paukštis, be vardo.

Dovanų galvosūkio atsakymai (psl. 25) — Skersai: 1. vis, 3. skamba, 5. kame, 8. prakartėlė, 9. mėnuo, 10. šąla, 13. žvaigždė, 15. penas, 16. su, 17. Kalėdos, 20. nykstu, 21. skliautas. Žemyn: 1. varpas, 2. silpnas, 4. bėkit, 6. ėdžios, 7. atšoktų, 8. piemenys, 11. atėjo, 12. supas, 14. gieda, 18. naktis, 19. au.

GRUODŽIO

ŠVENTĖS ir VARDINĖS

1. **ADVENTAS**
Eligijus, Natalija / Butigeidas, Giedrūnė
2. Adrija, Nonas / Svirgaila, Skirmantė
3. Pranciškus Ksaveras, Atalija / Aumantas, Vingra
4. Petras Chrizologas, Barbora / Vainotas, Liugaila
5. Sabas, Krispina / Vintilas, Alanta
6. Mikalojus, Dionizija / Biliminas, Vėtra
7. Ambrozijus, Anianas / Daugardas, Tautė
8. **MARIJOS NEKALTAS PRASIDĖJIMAS**
Guntilda, Eukaras / Vaidginas, Dova
9. Valerija, Leokadija / Vakaris, Gedenė
10. Miltijadas, Hildemaras / Eidmintas, Ilma
11. Damazas, Dovydas / Tautvaldas, Dirvonė
12. Vicelinas, Abra / Gilmintas, Vainė
13. Liucija, Orestas / Kastautas, Darba
14. Viatoras, Venancijus / Treniota, Kintvilė
15. Urbitas, Nina / Kovotas, Vingilė
16. Euzebas, Adas, Albina / Vygaudas, Audronė
17. Eigilas, Vivina / Mantigaila, Drovydė
18. Gacijonas, Vunibaldas / Girdvilas, Eivilė
19. Ribertas, Fausta / Gediminas, Rimantė
20. Eugenijus, Ptolomiejus / Daugardas, Grožvilė
21. Tomas, Honoratas / Norgaudas, Girenė
22. Flavijonas, Pranciška Cabrini / Gedvydas, Dobilė
23. Migdonas, Viktorija / Vilbutas, Veluona
24. **KŪČIOS**
Adomas ir Jieva, Irmina / Girstautas, Minvydė
25. **KALĖDOS**
Anastazija, Eugenija / Saugutis, Grožvydas
26. Steponas, Marinas / Perbandas, Dovilė
27. Jonas Evangelistas, Fabiolė / Dautaras, Gedvinė
28. **NEKALTIEJI BERNELIAI**
Teofilė, Cezaris / Kantvilas, Vyga
29. Tomas, Dovydas, Egvinas / Survilas, Gaja
30. Anizas, Aniza / Augas, Audrilė
31. Silvestras, Melanija / Gedgantas, Naudė

“EGLUTĖ” sveikina visus, kurie švenčia vardines!